

Koho zabil mladíček DAVID?

Lva anebo **levharta?** (slovensky leoparda)

Země zaslíbená oplývala medem
z datlí anebo **včelím medem?**

Myslel jsem si, že David, ještě než se stal králem, zabil holýma rukama lva, když pásal stádo ovcí svého otce. A že Země zaslíbená oplývala včelím medem. Ale během našeho letošního zájezdu po Izraeli jsem se dozvěděl od místních židů a také křesťanů něco jiného: lvi údajně tehdy v Izraeli nežili a med pocházel z datlí.

I když nejde vůbec o zásadní otázky, po návratu domů mi to nedalo a podíval jsem se, co na to říká Bible.

Pro křesťana je Bible (Boží Slovo) nejvyšší autoritou. Sami židé nám v Jeruzalémě v muzeu ukázali, s jakou pečlivostí se tento národ po tisíciletí věnoval opisování svitků, které napsali dávní proroci vedeni Duchem Božím. (Nález „Kumránských svitků“ v minulém století, které jsou starší o 1000 let než náš nejstarší rukopis Bible -po jejich porovnání- dokazuje, že se texty po tisíciletí nemění.)

Vyhledal jsem v českém překladu bible texty, které píšou o dravé zvěři. A ty samé verše v Septuagintě - řeckém překlad Bible datovaném do 3. století př. n. l. Tady je několik z nich. Slova v závorkách jsou z řeckého originálu:

Genesis 49:9 Mládě lví (*leontos*) je Juda.

2 Samuel 1:23 Saul a Jonatán... bývali nad orly bystřejší a nad lvy (*leontas*) udatnější.

2 Samuel 23:20 Benajáš, syn Jójady... sestoupil a ubil v jámě lva (*leonta*)

Ámos 3:8 Lev (*leon*) řve, kdo by se nebál?...

Izaiáš 11:6 Vlk bude pobývat s beránkem, levhart (*pardalis*) s kůzlem odpočívát.

Jeremiáš 13:23 Může snad Kúšijec změnit svou kůži? Či levhart (*pardalis*) svou skvrnitost?

Abakuk 1:8 Jeho koně jsou hbitější než levharti...(*pardaleis*)

Jak lze vidět, Bible rozlišuje lva a levharta. A David říká v **1 Samuel 17:36** králi Saulovi: „Tvůj služebník ubil jak lva (*leonta*), tak medvěda.“

Kdyby David zabil leoparda, bylo by tam slovo *pardalis* místo *leon*.

Zcela jistě využívali Izraelci datlí i fíků k výrobě sladkých jídel, ale Bible píše o medu produkovaném včelami:

Soudců 14:5-9 „I sestoupil Samson s otcem a matkou do Timnaty. Když přišli k timnatským vinicím, vyskočil náhle proti němu řvoucí mladý lev. Tu se ho zmocnil duch Hospodinův, že jej holýma rukama roztrhl jako kůzle. Otcí ani matce nepověděl, co udělal. Pak sestoupil dolů, aby se domluvil s tou ženou; v Samsonových očích to byla ta pravá. Když opět za čas šel, aby si ji vzal, odbočil podívat se na zabitého lva. A hle, **ve lví zdechlině bylo včelstvo a med**. Nabral si jej do hrsti a cestou jej jedl.“

O několik desítek let později Bible popisuje příběh Saula a Jónatána, ve kterém jde znovu vidět, že Izraelská země oplývala včelím medem. **1 Samuel 14:25** „Celá země chodívala hledat plástve; med býval na povrchu pole. Když lid přišel na plástve, přetékalý medem. Nikdo však nepozdvihl ruku k ústům. Lid se bál té přísahy. Ale Jónatan neslyšel, že jeho otec zavázal lid přísahou. Napřáhl hůl, kterou měl v ruce, **ponořil její konec do plástve medu** a rukou si ji podal k ústům. Hned se mu rozjasnily oči.“

Zhruba za 1000 let, na přelomu našeho letopočtu začal svoji službu Jan Křtitel. I v této době včely dávaly mnoho medu: **Matouš 3:4** Jan měl na sobě šat z velbloudí srsti, kožený pás kolem boků a **potravou mu byly kobyly a med divokých včel**.

Také moderní archeologie potvrzuje, že Izrael byl velkým producentem včelího medu. V loňském roce byla v severním Izraeli odkryta farma na výrobu včelího medu s několika desítkami neporušených včelích úlů včetně pláství medu z doby asi 900 let př. Kr. V prosinci 2007 o tom přinesl Logos krátkou zprávu.

autor: VT